

PREDKLADACIA SPRÁVA

Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky (ďalej len „plán obnovy“ alebo „plán“) je súčasťou spoločnej reakcie členských štátov Európskej únie na silný pokles ekonomiky v dôsledku pandémie nového koronavírusu. Slovenské hospodárstvo kleslo v roku 2020 o 5,2 %, približne 50-tisíc ľudí na Slovensku prišlo o prácu. Plán obnovy je dôležitým dodatočným stimulom pre krízou zasiahnutú ekonomiku. Do roku 2026 sa má prostredníctvom plánu preinvestovať vyše 6 miliárd eur.

Slovensko musí zároveň riešiť dlhodobú výzvu, ktorou je snaha zabrániť riziku stagnácie životnej úrovne. V rokoch 2003 až 2008 sa krajina dokázala rýchlo približovať k vyspelým ekonomikám, v poslednej dekáde však stagnuje. Ekonomický model založený na lacnej pracovnej sile a zahraničných investíciách sa vyčerpal. Slovensko je o štvrtinu chudobnejšie v porovnaní s priemerom EÚ a zaostáva v mnohých oblastiach kvality života, ako je napríklad zdravie či vzdelanie. Slovenskí žiaci majú horšie výsledky v porovnaní s vyspelými krajinami, slovenskí podnikatelia čelia zložitejšej regulácii pri podnikaní a počet úmrtí, ktorým sa dalo predísť lepšou a efektívnou liečbou, je vyšší ako priemer v EÚ.

Plán obnovy má za cieľ zlepšiť kvalitu života na Slovensku. Jeho opatrenia sú kombináciou reforiem a investícií. Vďaka tomu môže Slovensko v najbližších rokoch investovať ročne o štvrtinu viac z verejných zdrojov. Skutočná pomoc ekonomike a dlhodobý rast však budú závisieť od toho, aké štrukturálne zmeny krajina spolu s investíciami urobí. Prostredníctvom plánu obnovy sa Slovensko zaväzuje, že do roku 2026 prijme desiatky kľúčových reforiem a na nich naviazaných investícií, ktoré zvýšia kvalitu života v rôznych oblastiach. Zahŕňajú opatrenia, ktoré dlhodobo odporúča Európska komisia, napríklad reformu dôchodkového systému, inklúziu v predškolskom vzdelávaní, obsahovú reformu v školstve, zmenu siete nemocníc, reformu riadenia vedy a výskumu alebo reformy v životnom prostredí.

Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky predpokladá reformy v 5 hlavných oblastiach, ktoré zohľadňujú kľúčové problémy ekonomiky a najdôležitejšie spoločenské výzvy. Ich výber vychádza z kritérií stanovených nariadením Európskeho parlamentu a Rady z dňa 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti 2021/241 (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2021/241“); špecifických odporúčaní Európskej komisie a jednotlivých usmernení Európskej komisie. Reformy ako aj investície budú prebiehať od roku 2021 do roku 2026. Vlastný materiál ich podrobne prezentuje v 18 komponentoch, ktoré sú zaradené v rámci piatich priorít:

1. **Zelená ekonomika** podporí environmentálnu udržateľnosť, kvalitu života a prispeje k rozvoju zelených inovácií ako jedného zo zdrojov hospodárskeho rastu. Zahŕňa nasledovné komponenty:
 - *1 Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra;*
 - *2 Obnova budov;*
 - *3 Udržateľná doprava;*
 - *4 Dekarbonizácia priemyslu;*
 - *5 Adaptácia na zmenu klímy.*
2. **Vzdelávanie** patrí k oblastiam, v ktorých Slovensko vo výsledkoch dlhodobo zaostáva a Európska komisia v nich opakovanne odporúča zintenzívniť reformné úsilie. Zahŕňa nasledovné komponenty:
 - *6 Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania;*
 - *7 Vzdelávanie pre 21. storočie;*
 - *8 Zvýšenie výkonnosti slovenských vysokých škôl.*
3. **Veda, výskum a inovácie** obsahuje investície, ktoré dokážu skokovo zlepšiť konkurencieschopnosť krajiny a príjmy obyvateľstva. Zahŕňa nasledovné komponenty:
 - *9 Efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania vedy, výskumu, inovácií a digitálnej ekonomiky;*

- *10 Lákanie a udržanie talentov.*
4. **Zdravie** je priorita, ktorá zahŕňa investície, ktoré majú za cieľ zvýšiť efektivitu v zdravotníctve a zároveň znížiť počet odvrátiteľných úmrtí, ktorý je jedným z najvyšších v EÚ. Zahŕňa nasledovné komponenty:
- *11 Moderná a dostupná ústavná a akútna starostlivosť;*
 - *12 Humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie;*
 - *13 Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť.*
5. **Efektívna verejná správa a digitalizácia** sú dôležitými faktormi, ktoré ovplyvňujú podnikateľské prostredie a kvalitu života. Zahŕňa nasledovné komponenty:
- *14 Zlepšenie podnikateľského prostredia;*
 - *15 Reforma justície;*
 - *16 Boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, bezpečnosť a ochrana;*
 - *17 Štát v mobile, kybernetická bezpečnosť, rýchly internet pre každého;*
 - *18 Zdravé verejné financie.*

Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, inými zákonmi a medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, a v súlade s právom Európskej únie.

Materiál bol v zmysle Smernice na prípravu a predkladanie materiálov na rokovanie vlády Slovenskej republiky prerokovaný v pripomienkovom konaní a na rokovanie vlády SR sa **predkladá bez rozporov** s ministerstvami. Všetky pripomienky či hromadné pripomienky vznesené v rámci pripomienkového konania boli vyhodnotené a s povinne pripomienkujúcimi subjektmi sa v prípade existencie rozporov uskutočnili rozporové konania. Počas procesu pripomienkového konania zároveň prebiehali technické rokovania s Európskou komisiou, na základe ktorých došlo k niektorým úpravám plánu obnovy nad rámec pripomienok v rámci pripomienkového konania.

Predkladaný Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky ako samostatný strategický dokument nemá vplyv na rozpočet verejnej správy, sociálny vplyv, vplyv na podnikateľské prostredie, životné prostredie, informatizáciu spoločnosti, služby verejnej správy pre občana a manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Vplyvy podľa zákonom definovanej doložky vplyvov budú posudzované individuálne, vždy pri rozhodovaní o konkrétnej zmene legislatívy a procesu alebo pri schvaľovaní investície. Na základe stanoviska Európskej komisie predkladaný materiál neprešiel posudzovaním vplyvov na životné prostredie podľa osobitných predpisov. Žiadne opatrenie na vykonávanie reforiem a implementáciu investícií, ktoré plán obnovy obsahuje, nesmie výrazne narušiť environmentálne ciele v zmysle článku 17 nariadenia (EÚ) 2020/852 o výraznom narušení plnenia environmentálnych cieľov. V rámci plánu sa tak budú podporovať iba činnosti, ktoré sú v plnej miere v súlade s klimatickými a environmentálnymi normami a prioritami EÚ.

Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky podpredseda vlády a minister financií Slovenskej republiky na základe úlohy B.1. z uznesenia vlády č. 71/2021. Ministerstvo financií Slovenskej republiky je zároveň zodpovedné aj za prípravu návrhu Zákona o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Materiál bude prerokovaný na zasadnutí Hospodárskej a sociálnej rady SR 26. apríla 2021, ako aj na zasadnutí Rady vlády SR pre vedu, techniku a inovácie 27. apríla 2021.

Plán je potrebné po schválení vládou Slovenskej republiky v zmysle nariadenia (EÚ) 2021/241 oficiálne predložiť Európskej komisii do 30. apríla 2021.